WIKIPEDIA

Metriorhynchus

Metriorhynchus is een geslacht van uitgestorven krokodillen. Soorten uit dit geslacht leidden een marien leven en waren veel beter aangepast aan het zeeleven dan de hedendaagse zeekrokodil en andere prehistorische mariene krokodillen zoals de leden van de verwante Teleosauridae.

Metriorhynchus	
Status: Uitgestorven, als fossiel bekend	
	
Taxonomische indeling	
Rijk:	Animalia (Dieren)
Stam:	Chordata (Chordadieren)
Klasse:	Reptilia (Reptielen)
Infraklasse:	Archosauromorpha
Superorde:	Crocodylomorpha
Orde:	Crocodilia (Krokodilachtigen)
Familie:	Metriorhynchidae
Geslacht	
Metriorhynchus	
Meyer, 1830	
Typesoort	
Metriorhynchus geoffroyii	
Afbeeldingen op Wikimedia Commons	
Portaal 	**Biologie** **Herpetologie**

Inhoud

Beschrijving

De Teleosauridae waren de voorouders van de *Metriorhynchus* en verwanten, maar ze leefden ook een tijdje naast elkaar. Onderzoekers denken dat de Teleosauriër *Pelagosaurus* de mogelijke voorouder van de Metriorhynchidae kan zijn. *Metriorhynchus* behoort zelf ook tot deze familie en is de naamgever van de groep. *Metriorhynchus* en verwanten gingen zelfs zover met het specialiseren dat ze hun typische pantser opgaven en daarvoor in de plaats gestroomlijnder werden, een staartvin kregen en dat hun poten in peddels veranderden.

Deze specialisatie maakte ze even heel succesvol, maar werd de oorzaak van hun uitsterven, omdat ze zich niet snel genoeg konden aanpassen toen het klimaat veranderde. Het waren snelle zwemmers en aten meestal vis, maar waarschijnlijk ook weleens een dood, ziek of jong zeereptiel. Snel moesten ze wel zijn want de zeereptielen joegen ook op hen. *Metriorhynchus* en verwanten waren reptielen die in zee leefden en ze kunnen zeereptielen genoemd worden, maar met deze naam worden eigenlijk de Sauropterygia en de Ichthyopterygia bedoeld. *Metriorhynchus* leefde samen met de andere Metriorhynchide *Geosaurus*, de Teleosauriër *Steneosaurus*, de Pliosauriërs *Liopleurodon* en *Peloneustes*, de Plesiosauriërs *Cryptoclidus* en *Muraenosaurus*, de Ichthyosauriërs *Ichthyosaurus* en *Ophthalmosaurus*, haaien zoals *Hybodus*, roggen zoals *Spathobatis*, de grote vis *Leedsichthys* en veel andere vissen. *Metriorhynchus* leefde in het late Jura in Europa.

Kenmerken

Metriorhynchus was qua vorm vergelijkbaar met de moderne krokodillen en was drie meter lang. Hij had een gestroomlijnd lichaam, vinnenpoten en een staartvin uitgeruste staart, waardoor hij een veel effectievere zwemmer was dan de hedendaagse krokodillen. Huidig onderzoek naar fossiele exemplaren van *Metriorhynchus superciliosus* heeft aangetoond dat volwassen dieren van deze soort goed ontwikkelde zoutklieren hadden. Dit betekent dat ze niet afhankelijk waren van zoet water.

Leefwijze

Metriorhynchus was een carnivoor en bracht het grootste deel of zijn hele leven door in de open zee. Hij was waarschijnlijk een opportunistische jager die zich voornamelijk voedde met belemnieten en vissen.Tot nu toe zijn er geen eieren of nesten van het geslacht gevonden, dus er is niets bekend over hun voortplanting. Waar *Metriorhynchus* paarde, hetzij in de zee of op het land, of het eierenleggend of levendbarend was, is momenteel nog onbekend, in tegenstelling tot de omstandigheden in andere mariene reptielen van het Mesozoïcum, zoals de plesiosauria of de ichthyosauria.

Soorten

De soort is traditioneel ingedeeld in twee groepen, de lange neus met smalle kaken en de korte neus met brede kaken. Alle soorten met korte neus zijn inmiddels toegewezen aan de geslachten *Purranisaurus* en *Suchodus*. De soorten met lange neus die in het geslacht overblijven zijn:

- *M. superciliosus*: West-Europa (Engeland en Frankrijk) uit het Midden- en Boven-Jura (Callovium en Oxfordium); syn.: *M. moreli*, *M. blainvillei* en *M. jaekeli*.
- *M. palpebrosus*: West-Europa (Engeland) uit het Boven-Jura (Kimmeridgium); syn.: *M. temporalis*.
- *M. hastifer*: West-Europa (Frankrijk) uit het Boven-Jura (Kimmeridgium).
- *M. geoffroyii*: (type soort) West-Europa (Frankrijk) uit het Boven-Jura (Kimmeridgium).

Twee andere soorten met een lange neus *M. acutus* en *M. leedsi* werden in het geslacht *Gracilineustes* geplaatst.

Fragmentaire fossielen die lijken op de *Metriorhynchus*-fossielen worden ook beschreven in het Bajocium en Bathonium (twee fasen van het Midden-Jura) van Zuid-Amerika. Uit fylogenetische analyses blijkt echter dat ze niet kunnen worden toegewezen aan *Metriorhynchus*.

Metriorhynchus Durobrivense.

Metriorhynchus Superciliosus.

Bronnen, noten en/of referenties

- Dit artikel of een eerdere versie ervan is een (gedeeltelijke) vertaling van het artikel Metriorhynchus (https://en.wikipedia.org/wiki/Metriorhynchus?oldid=) op de Engelstalige Wikipedia, dat onder de licentie Creative Commons Naamsvermelding/Gelijk delen (https://creativecommons.org/licenses/by-sa/3.0/deed.nl) valt. Zie de bewerkingsgeschiedenis (https://en.wikipedia.org/wiki/Metriorhynchus?offset=20100230&action=history) aldaar.

Literatuur

- Gould, S. J., & Andrews, P., & Benton, M., & Janis, C., & Sepkoski Jr., J. J., & Stringer, C. (1993) *Verslag van het leven. Evolutie als aangrijpend drama van selectie, overleven en uitsterven.* Schuyt & Co, Haarlem. ISBN 90 6097 345 3
- Benton, M. (2001). *Cassell's atlas of evolution. The Earth, its landscape and life forms.* Andromeda, Oxford. ISBN 0 304 35511 9
- Palmer, D.,& Cox, B.,& Gardiner, B.,& Harrison, C.,& Savage, R. J. G. (2000). *De geïllustreerde encyclopedie van dinosauriërs en prehistorische dieren.* Köneman, Keulen. ISBN 3 8290 6747 X
- Marven, N., & James, J. (2003). *Zeemonsters. Predatoren uit de prehistorie.* BBC books, Londen. ISBN 9789089270191
- Lambert, D., & Naish, D., & Wyse, E. (2002) *Lexikon der Dinosaurier und anderer Tiere der Urzeit.* Dorling Kindersley, München. ISBN 3-8310-0342-4